

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.143/2021/45. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2021. június 28. napján megtartott fellebbezési tárgyalás alapján, 2021. június 28. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2021. február 16. napján kihirdetett 12.B.22/2020/75. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint.

Terhelt1

(aki született helység1 dátumnapján,

anyja neve: név

lakcíme: lakcím.,

tényleges tartózkodási helye: Kalocsai Fegyház és Börtön

személyazonosító igazolványának a száma: adat,

magyar állampolgár)

vádlott

emberölés bűntetteként minősített cselekményénél a Btk. 160. § (2) bekezdés j) pontjának megjelölését mellőzi.

A vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 14 (tizennégy) évre enyhíti.

A szülői felügyeleti jog megszüntetésével érintett kiskorú gyermekek születési helye: város

A Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatal által Bj.I.328/2020. tételszám alatt bevételezett 11. sorszám alatti 1 db Solingen hámozó kés bűnjelet elkobozza.

A nyilvános tárgyalást érintően a folytatólagos megjelölést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet hozatalától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A másodfokú eljárásban 139.512,- (egyszázharminckilencezer-ötszáztizenkettő) forint a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék 2021. február 16. napján kihirdetett 12.B.22/2020/75. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés d), i) és j) pontjai szerint minősülő és büntetendő emberölés büntetében. Ezért 16 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg. Rögzítette, hogy a vádlott feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható. A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. A törvényszék a vádlott szülői felügyeleti jogát név1 név2, név3 és tanú1 gyermekei, valamint a jövőben születendő gyermekei vonatkozásában is megszüntette. Rendelkezett a bűnjelek sorsáról, illetőleg a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A törvényszék ítélete ellen az ügyészség a vádlott terhére, a szabadságvesztés büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést. A vádlott és védője elsősorban felmentésre, másodlagosan „a kiszabott büntetés enyhítésére” irányuló jogorvoslattal élt.

A fellebbviteli főügyészség az ügyészség fellebbezését irányra szerint fenntartotta. Átiratában a következőket fejtette ki:

[3] A Miskolci Törvényszék a bizonyítási eljárás során perjogi szabályt nem sértett. A vádlott hozzátartozóit kihallgatásukat megelőzően a büntető eljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 171. § és 172. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített vallomástétel megtagadására feljogosító okokra figyelmeztette, míg a 176. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített tanúzási figyelmeztetést a törvény szövegét idézve rögzítette. A hozzátartozót megillető mentességi jogra történt figyelmeztetést az érintett személy nyomozati vallomásáról készült jegyzőkönyvek a törvény szövegét citálva tartalmazzák. A

törvényszék ezeket a jegyzőkönyveket a tárgyaláson ismertette. A tanúk garanciális jogai tehát nem sérültek.

[4] A törvényszék az ítéletének rendelkező részében a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjában, 451. § (3) bekezdésében rögzített rendelkezések ellenére elmulasztotta feltüntetni Terhelt1 vádlott Be. 184. § (2) bekezdés a)-f) pontja szerinti teljes körű személyi adatait. Az ügydöntő határozat rendelkező része kizárólag a vádlott nevét tartalmazza.

Az ítélet indokolása megjelöli a vádhatóság megnevezését és a vádirat számát. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség B.256/2019/163. számú vádirata magában foglalja a vádlott személyazonosságának megállapítása szempontjából lényeges, a Be. 184. § (2) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott adatokat. Terhelt1 gyanúsított első kihallgatásáról 2019. március 1. napján készült jegyzőkönyv, valamint a Miskolci Törvényszék által 2020. június 11. napján megtartott előkészítő ülésről készült 20. számú jegyzőkönyv ugyancsak tartalmazza a büntető eljárási törvény által az ügydöntő határozat részeként kötelezően előírt személyi adatokat. Ezek ismeretében a nyomozati, vádhatósági és bírósági iratok tartalma alapján az ügyiratokban rögzített adatok Be. 522. § (5) bekezdése szerint történő egyeztetését követően az ítélet rendelkező részének a vádlott személyi adataival történő kiegészítése szükséges.

[5] A sértett nyakát összesen tizenkét rendbeli sérülést okozó támadás érte, közöttük a kivérzést okozó belső torkolati visszérsérülés (ítélet [14] bekezdés). Tény, hogy a sértett testén keletkezett 20 rendbeli sérülésből több mint a fele a légzőszervi funkciót is betöltő nyak ellen irányult. A vádlott a 2019. április 11. napján foganatosított gyanúsított kihallgatása alkalmával nem nyilatkozott arról, hogy a sértett felsírt-e.

Általános élettani tapasztalat, hogy „az újszülött a szülést követően légző mozgásokat végez, felsír és levegőt nyel. Az első légvétellel levegő kerül a légutakba, a tüdő állományába, és nyelőmozgással a gyomorba, majd a szülés utáni időtől függően vékony- és vastagbélbe. A légzett tüdőkép a szülést követően, a sírás néhány mély légvétel után alakul ki.” (Igazságügyi Orvostan szerkesztette: Sótonyi Péter Negyedik, átdolgozott bővített kiadás Semmelweis Kiadó 2011. 340. oldal).

Az igazságügyi orvos szakértői vélemény megállapítása szerint a gyomorban végzett léghólyagpróba igazolja a gyomorban a levegő jelenlétét. A hullaszervek szövettani vizsgálata megállapította, hogy a tüdőben teljesen átlégzett állapot észlelhető, a tüdő szöveti képe teljesen átlégzett tüdőre utal, amely alátámasztja az élvészülöttséget.

Minthogy a vádlott a gyanúsított vallomásaiban a sértett életképtelenségéről sem nyilatkozott, alappal lehet következtetni arra, hogy az újszülött a szülőcsatornából történt kijutását követően felsírt, amely hanghatással járt. Ebből pedig az következik, hogy a felnőttkorú és kiskorú hozzátartozói által körülvett vádlottnak alapvető érdeke fűződött a sértett elhallgattatásához a szülés tényének elleplezése céljából. Az elhallgattatás egyedüli és célirányos módja a sértett torka ellen intézett – boncjegyzőkönyvvel bizonyított – többszörös támadás.

[6] Igazságügyi orvos szakértői véleményalkotást igénylő szakkérdés annak megállapítása, hogy a szemle jegyzőkönyvének 5. oldalán rögzített adat, amely szerint „a

hűtőszekrény ajtaján kb.30 cm magasságig fröccsenéses vérgyanús szennyeződés látható, a freccsenések felkiáltójelet formálnak” a vádlott szülés okozta vérző állapotával, avagy a sértett elleni késes támadás módjával hozható összefüggésbe. Ugyancsak véleményezése indokolt „a hűtőszekrény és a mellette lévő gáztűzhely előtt a padló kenődéses vérgyanús szennyeződés” adott körülmények közötti feltehető keletkezési módjának. Kérdésként merül fel, hogy „a barna heverő és a mosógép között lévő zöld színű műanyag vödör” vérgyanús szennyeződése keletkezhetett-e a szülés folyamatából (gyanúsított vallomás 2019. április 11. jkv. 4. oldal, 9.+28.+30. számú fényképfelvétel). Tisztázni szükséges, hogy a sértett testét ért támadások közül melyek azok, amelyek az újszülött által vélhetően keltett hanghatás gátlására vagy elfojtására irányulhattak. A magzat érettségére is utaló bonclet ismeretében indokolt tisztázni azt, hogy a szülés ismert körülményei között szakértői valószínűséggel lehet-e következtetni az újszülött sírására. A sírás, mint élettani jelenség idézhette-e elő a tüdők teljes átlélegzettségét és a gyomorban levegő jelenlétét. A holttest köldökéhez csatlakozó köldökszínór méretéből (46 cm), valamint a vádlott kórházi ellátásával kapcsolatos iratokból („Rendkívüli esemény” jelentés, zárójelentés) megállapítható-e az, hogy a köldökszínór melyik részénél történt az elvágása.

[7] Az emberölés helyszínének beazonosítása a vádlott tagadására tekintettel nem mellőzhető. Az orvos szakértők véleményének ismeretében lehet állást foglalni abban, hogy a 2019. február 28. napján fogatosított szemle során a hűtőszekrény ajtajáról és a padlóról genetikai vizsgálat céljából rögzített anyagmaradványok további szakértői vizsgálata indokolt-e.

[8] Az ítéleti tényállás szerint a vádlott a sértettet „egy szűrő-vágó eszközzel megszúrta, illetve megvágta...” ([13] bekezdés). Noha a törvényszék indokolásban rögzített álláspontja szerint Terhelt1 vádlott a cselekmény elkövetéséhez kést használt, a szemle során lefoglalt két kés igazságügyi orvos szakértői vizsgálatára nem került sor. A 2019. március 14. napján készült szakvélemény bűnjelvizsgálatot nem rögzít, a feltételezett elkövetési eszköz jellemzőinek leírását azonban kétségkívül tartalmazza (9-10.oldal). Az elsőfokú bíróság mindkét bűnjeltárgy lefoglalásának megszüntetéséről és kiadásáról rendelkezett.

[9] A szemle jegyzőkönyve szerint az egyik fekete markolatú, Solingen márkájú zöldséghámozó kést a helyszínen vizet tároló lavorból emelték ki. A másik kés feltalálásának helye és körülményei az iratoknál elfekvő, 2019. február 27. napján készült szemle jegyzőkönyvből nem állapítható meg, mivel az okirat a jegyzőkönyv 6. oldalát nem tartalmazza. A törvényszék által bevételezett, a Bj.I/328./2020. számú bűnjeljegyzék 11. és 12. tételében feltüntetett „kés Solingen” melletti „megjegyzés” rovatban csak a „hámozó kés” megjelölés olvasható, vérgyanús szennyeződésre utalás nincs. A 11. számú bűnjel daktiloszkópiái vizsgálata eredménnyel nem járt, mivel további vizsgálatra alkalmas nyomtörödékek nem vált láthatóvá.

[10] A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságtól a 2019. év február hó 27. napján 01 óra 30 perckor tartott szemle 05000-108/2019. bü. számú, a bizonyítási

cselekmény teljes menetét rögzítő jegyzőkönyvének beszerzése elkerülhetetlen a másik Solingen kés lefoglalási körülményeinek megismerése céljából.

Ezt követően nem mellőzhető a lefoglalt kések orvos szakértői bűnjelvizsgálata az elkövetési eszköz beazonosítása végett.

[11] Az ítéltábla beazonosítható vér anyagmaradvány létének hiányában az igazságügyi orvos szakértői bűnjelvizsgálat eredményének ismeretében dönthet arról, vajon ítéleti bizonyossággal lehet-e állást foglalni abban, hogy a vádlott bármelyik kést használta volna az ölési cselekményhez. Tény, hogy – noha az ítélet indokolásában „a cselekmény elkövetéséhez használt kés, mint elkövetési eszköz” megállapítás szerepel ([68] bekezdés) – a törvényszék egyik eszköz elkobzásáról sem rendelkezett. A tényállás és indokolás ellenmondásának feloldása nem mellőzhető.

[12] tanú4t a nyomozó hatóság a 2019. február 27. napján fogatosított tanúkihallgatása alkalmával figyelmeztette a Be. 176. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra is. Vallomása lényeges a vádlott aktuális lelkiállapotának és magatartásának megítélése szempontjából A törvényszék álláspontjával ellentétben a tanúvallomása a Be. 177. § (4) bekezdése alapján törvényes bizonyítékként figyelembe vehető, ezért a Be. 527. § (1) bekezdés b) pontjának második fordulata szerint a tárgyaláson felolvasásának van helye.

[13] A törvényszék az ítélet személyi részében szó szerint rögzítette az igazságügyi pszichológus szakértő 2019. március 21. napján tartott személyes vizsgálata alapján 2019. június 10. napján előterjesztett összegző véleményét. Indokolásában ugyanakkor arra utal, hogy „Az elkövetés indítéka nem került felderítésre az eljárásban.” ([70] bekezdés). Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis a terhesgondozás elmulasztása, a vádlottnak a gyermekeivel való kapcsolata, a szülést megelőzően, majd közvetlenül követően a hozzátartozókkal szemben tanúsított magatartása sem alapozták meg az indíték meghatározását.

[14] A fellebbviteli főügyészség álláspontja értelmében azonban a vádlotti indíték a vádlott személyiségének és életkörülményeinek ismeretében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítéleti bizonyossággal feltárható. Erre törekedni kell, mivel a Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést úgy kell kiszabni, hogy az a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is igazodjon. Az elkövetéskori szándék jellegének, az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot helyes megítélésében az alanyi tényezők sorában szerepet játszanak az elkövető személyi tulajdonságai. A tudattartalom kialakulását befolyásoló külső körülményekből következtetni lehet az elkövetéskori személyiségre is. A cselekményt kiváltó indítók (motívum) felderítésének és vizsgálatának minden élet elleni bűncselekmény – de különösen újszülött sérelmére elkövetett ilyen büntett – megítélésében kiemelt jelentősége van (Kúria 3/2013.BJE I.2.B) a) és b).).

[15] Az ítéletben hivatkozott szakvélemény a vádlott személyiségének összesen 33 jellemzőjét tartalmazza.

Nem mellőzhető az igazságügyi pszichológus szakértő közreműködése, véleményének a vizsgálat lefolytatása után beszerzett gyámhatósági iratok tanulmányozását követő kiegészítése, majd tárgyaláson történő előterjesztése.

[16] A vádlott a terhére rótt ölési cselekmény elkövetésének időpontjában még nem volt 24 éves. 2012. és 2017. év között négy gyermeket szült, miután tanulmányait 17 éves életkorában terhessége miatt nem fejezte be. Saját jövedelme nem volt, mindössze a csekély összegű családi pótlékkal rendelkezett. Életvitele monoton, egysíkú és örömtelen. Napirendjét a kiskorú gyermekek gondozása, valamint a háztartás ellátása alkotta. Élettársa 12 órás műszakokban dolgozott. Hozzá tartozói környezetében személyes támasza nem igazán volt. Élettársa anyjával - tanú2val- személyes, közvetlen kapcsolatot nem ápolt.

Az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint a vádlottat „agresszív feszültségből való hipochondriás menekülés, deperszonalizációs tünetképződés, kötődési erőfeszítésre gátlás és a valóságfunkció kóros romlása jellemzi.”

[17] Szükséges az, hogy a pszichológus szakértő alkosson véleményt a vádlottnak a sértetthez, valamint – a 2019. április 11. napján keletkezett gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv, és a vádlott ölést közvetlenül követő utómagatartását rögzítő tanúvallomások ismeretében – tanú2hoz való érzelmi viszonyulásáról. Ismerje meg továbbá a zárójelentést, amely a pszichológiai vizsgálat részében azt rögzíti, hogy „várandósság nem tervezett volt. Terhesgondozáson nem járt.”

[18] A gyámhivatali iratokban jellemzett vádlotti magatartás vezetett a családvédelmi intézkedés elrendeléséhez. Okirati bizonyítéka van tehát annak, hogy a vádlott számára komoly terhet jelentett a nagylétszámú családdal törődés. Ez a hozzáállás vezetett oda, hogy a vádlott a nem kívánt ismételt terhességből származó sértettet mintegy tárgyként kezelve megölte és hozzátartozói elől elrejtette.

[19] A fellebbviteli főügyészség megítélése szerint ezek a vádlotti létkörülmények és személyiségjegyek együttese vezetett az aktuális ölési elhatározás kialakulásához, amelyet nyilvánvalóan egyenes szándékkal vitt véghez. Az indíték tekintetében az ítélet indokolása kiegészítést igényel.

[20] Bizonyítás felvétele okán a fellebbviteli főügyészség a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontjára figyelemmel tárgyalás kitűzésére tett indítványt, egyúttal jelezte, hogy érdemi indítványát a bizonyítás felvétele után terjeszti elő.

[21] A bejelentett jogorvoslatokra tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) bekezdése, (2) bekezdése és (7) bekezdése megjelölésével teljes terjedelmében felülbírálta a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti tárgyaláson és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok jelentős részének betartásával folytatta le az eljárást, azonban ügyfelderítési kötelezettségének hiányosan tett eleget, ezáltal ítélete a Be. 592. § (2) bekezdésének a), b) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, ugyanakkor a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban bizonyítás felvétele útján kiküszöbölhető.

[22] A tárgyalás előkészítése során az ítéltábla bűnjelvizsgálatra kiegészítő igazságügyi orvos szakértői véleményt, a vádlott elkövetéskori tudattartalmára kiegészítő igazságügyi elmeorvos szakértői véleményt, illetőleg személyiségjegyei további vizsgálatára igazságügyi pszichológus szakértő véleményt szerzett be, a helyszíni szemle jegyzőkönyv 6. oldalát pótlólag a rendőrségtől bekérte. A tárgyaláson az előbbi anyagokat a bizonyítás tárgyává tette és az igazságügyi orvos szakértőt személyesen is meghallgatta, valamint tanú4 tanú nyomozati nyilatkozatát felolvasta.

[23] A bizonyítás felvétele után a fellebbviteli főügyészség képviselője indítványozta a tényállás kiegészítését a bizonyítás eredményével, kiemelte, hogy a Be. 167. § (5) bekezdésére tekintettel a rendőri jelentésekből a vádlott és tanúk nyilatkozatai törvényes figyelmeztetések hiánya folytán nem vehetőek figyelembe, az ezekre történő hivatkozások mellőzendők.

A vádlotti indíték vonatkozásában a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. A vádlott bűnösségére vont elsőfokú bírói döntést helyesnek ítélve a bűncselekmény minősítését részben tévesnek találta. A Btk. 160. § (2) bekezdésének j) pontjára történő hivatkozást mellőzni indítványozta, mivel a Btk. 160. § (2) bekezdésének i) pontja, mint minősítő körülmény megállapítása esetén kizárólag a sértett életkorának van jelentősége, emellett a védekezésre képtelen személy sérelmére való elkövetés megállapítása nem jöhet szóba. Kitért arra is, hogy a Btk. 2. § (1) bekezdésében foglaltak okán az elkövetés idején hatályos Btk. rendelkezései alkalmazandóak, mivel az elbírálás idején a feltételes szabadságra bocsátás rendelkezései mindenképpen kedvezőtlen elbírálást eredményeznének.

A fellebbviteli főügyészség a vádlott büntetésének súlyosítását indítványozta, mert az nem tükrözi kellően álláspontja szerint az általános és egyéni megelőzés elvét a büntetés céljával együtt.

A vádlott személyi adatainak feltüntetésére is indítványt tett a beszámítás és a bűnügyi költségre kötelezés mellett.

[24] A védő a vádlott felmentését indítványozta. Álláspontját akként fejtette ki, hogy védence esetében a bűnösség megállapítására kétséget kizáró bizonyíték nem áll rendelkezésre. A vádlott tagadja a bűncselekmény elkövetését. Védence következetesen azt nyilatkozta, hogy miután megszülte gyermekét, azt tőle elvették, ezt követően mentővel kórházba szállították. A rendőrség nem volt a lakásnál ekkor. A kórházba szállítása után derült ki, hogy mi történt a gyermekkel. A gyermek közvetlen közelében a szülést követően nem tartózkodott. A védő utalt emellett arra is, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott

büntetés a hasonló jellegű ügyekben kialakult bírói gyakorlatot tükrözi, annak súlyosítása indokolatlan lenne.

[25] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az általa beszerzett bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően egyenként és összességükben is okszerűen értékelte, mérlegelte, azonban az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan a részbeni felderítetlenség okán. A lefolytatott bizonyítás alapján az ítéltábla a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontja szerint megtartott tárgyaláson a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja felhívásával a tényállást a következőknek megfelelően egészíti ki:

[26] Az ítélet a [4] bekezdést követően kiegészítendő azzal, hogy a szülés folyamata fokozott fizikai megterheléssel, fájdalommal, lelki megterheléssel jár, a belső történésekre, fájdalomra fizikális panaszokra, megerőltetésre, stresszre beszűkül a szülő nő tudata, ez azonban nem jelent kórosan szűkült tudatállapotot vagy tudatzavart, ez egy élettani folyamat. A vádlottnál a szüléssel egyébként velejáró sajátos élettani és lelkiállapoton túlmenően kóros eltérések nem észlelhetők, magatartása kórosnak nem minősíthető, egymás után következő cselekvései rendezett módon összekapcsolódtak, kóros jellegű tudatzavar jegyeit nem mutatták (ítélőtáblai iratok 20. sorszám, kiegészítő igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény).

[27] Az ítélet [5] bekezdésénél feltüntetendő, hogy az igazságügyi pszichológus szakértő a gyámhatósági iratanyag áttekintése után is véleményét fenntartotta a vádlott személyiségjegyeit illetően (ítélőtáblai iratok 18. sorszám, kiegészítő igazságügyi pszichológus szakértői vélemény).

[28] Az ítélet [7] bekezdése után szerepeltetendő, hogy a vádlott a terhes-gondozást több gyermek esetében elmulasztotta, illetve csak a védőnő felszólítására volt hajlandó azokon részt venni. Gyermekait a gyámhatóság 2017. augusztus 10. napjával a szülőknek felróható magatartás (elhanyagoló magatartás) miatt védelembe vette, melyet a 2019. december havi felülvizsgálatig fenntartotta. A vádlottnak a vád tárgyát képező várandósága sem volt tervezett, terhesgondozáson nem járt (gyámhatósági iratanyag, orvosi dokumentum).

[29] Az ítélet [13] bekezdéséből mellőzendő az a rész, hogy "az eljárás során fel nem tártan, ismeretlen okból". Helyette a következők rögzítendőek:

A vádlott a terhére rótt ölési cselekmény elkövetésének időpontjában még nem volt 24 éves. 2012 és 2017 év között négy gyermeket szült, miután tanulmányai 17 éves életkorában terhessége miatt nem fejezte be. Saját jövedelme nem volt, mindössze csekély összegű családi pótlékkal rendelkezett. Életvitele monoton, egysíkú és örömtelen volt. Napirendjét a kiskorú gyermekek gondozása, valamint a háztartás ellátása alkotta. Élettársa 12 órás műszakokban dolgozott. A hozzátartozói környezetében személyes támasza nem ismert. Élettársa anyjával – tanúval – személyes, közvetlen kapcsolatot nem ápolt. Személyiségjegyei alapján a vádlottat agresszív feszültség, kötődési erőfeszítésre gátlás és a valóságfunkció kóros romlása jellemzi.

A vádlott számára komoly terhelt jelentett a nagy létszámú családdal törődés, ez a hozzáállás vezetett oda, miszerint a vádlott a nem kívánt ismételt terhességből származó sértettet mintegy tárgyként kezelve megölte és hozzátartozói elől elrejtette.

[30] Az ítélet [15] bekezdését követően az alábbiak részletezendők:

A helyszíni szemle során lavórból, illetve a televízió feletti polcra 2 darab teljesen megegyező paraméterekkel rendelkező hámozó kés foglaltak le, melyek bármelyike alkalmas volt a sérülések okozására (ítélőtáblai iratok 19. sorszám, kiegészítő igazságügyi orvosszakértői vélemény). Az elkövetés eszközének a lavórból lefoglalt kés tekintendő.

[31] Az így kiegészített, illetőleg pontosított tényállás most már megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében.

[32] A megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülértékelésének tilalma folytán a felmentésre irányuló fellebbezés a Be. 593. § (1) bekezdése – (3) bekezdéséből következőleg eredményre nem vezethet.

[33] A másodfokú eljárásban felvett bizonyítás kapcsán az ítéltábla elsősorban a következőkre tér ki:

Az igazságügyi orvos-, elmeorvos-, és pszichológus szakértői vélemények kiegészítése folytán az egyes szakértői vélemények hiteltérdemlőségét illetően az ítéltáblában kétely nem merült fel, a szakértők meggyőző érvekkel támasztották alá álláspontjukat, így a kiegészítő szakértői véleményekben foglaltakat az ítéltábla a tényállás kiegészítésénél irányadónak tekintette.

[34] Az igazságügyi orvos szakértő másodfokú tárgyaláson történt meghallgatása során kifejtette, hogy a hűtőszekrényen "felkiáltójelet" formáló freccsenések nagy valószínűséggel a gyermek halálához vezető, a nyak jobb oldalán, a belső torkolati visszér sérülés folytán keletkeztek, tehát az ölési cselekménnyel hozhatók összefüggésbe. Az igazságügyi orvos szakértő ezen nyilatkozata a bűncselekmény elkövetési helyszínét illetően az elsőfokú bíróság által több bizonyítékkal is megindokoltan megállapítottak helytállóságát támasztotta alá.

[35] A bűncselekmény elkövetési eszköze esetében az ítéltábla tényekből tényre vont következtetéssel tette meg azon megállapítását a pótlólag beszerzett helyszíni jegyzőkönyv figyelembevételével is, hogy a lavórból lefoglalt kés volt az elkövetési eszköz a két teljesen azonos paraméterekkel rendelkező kések közül. A televízió feletti polcon található késen vérszennyeződés nem volt kimutatható.

[36] A gyámhatósági iratanyagban található okiratok felhasználásával az ítéltábla által a tényállás lényeges részekben kiegészítésre került a vádlottnak gyermekei irányába tanúsított gondozási kötelessége teljesítése körében, a család életkörülményeit érintően is. Ezekből, valamint a vádlott személyiségjegyei alapján az ítéltábla következtetést tudott levonni a fellebbviteli főügyészség álláspontjával egyezően a cselekmény indítékára (Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozat I./B/ b) pontja).

[37] A Be. 167. § (1) bekezdése nyomán a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási cselekmény. A törvény azonban elrendelheti egyes bizonyítási eszközök igénybevételét.

Az (5) bekezdés szerint ugyanakkor nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközökből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a (2) bekezdésben meghatározott hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg.

[38] A "lényeges" eljárási jogok megsértése ütközik a Be. 167. § (5) bekezdésébe, a jelentéktelen, technikai jellegű hibák azonban nem.

[39] A bírói gyakorlat szerint a bíróság nem értékelheti bizonyítékként a tényállás megállapításakor a gyanúsítottak a rendőri jelentésben foglalt vallomásnak tekintendő előadását, a tanúk nyilatkozatait, figyelemmel arra, hogy a terhelte, tanúkra vonatkozó garanciális szabályok maradéktalanul nem érvényesülnek.

A hallgatás jogára ki nem oktatott terhelt nyilatkozatával kapcsolatban a bűncselekmény helyszínén intézkedő rendőrök által tett tanúvallomások is kirekesztendőek a bizonyítékok köréből (ÍH2005. 136.).

Az ítéltábla egyetértve a fellebbviteli főügyészség álláspontjával kirekeszti a bizonyítékok köréből a rendőri jelentésekbe foglalt vádlotti és tanúnyilatkozatokat (ítélet [40] és [57] bekezdései). Megjegyzi ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy a vádlott és az érintett tanúk törvényes figyelmeztetések után tett vallomásait az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a tényállás megállapításánál, bizonyíték-értékelő tevékenységének e körben is maradéktalanul eleget tett.

[40] Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját abban is, hogy tanú4 tanúvallomása nem lett volna kirekeszthető a bizonyítékok közül. tanú4t a nyomozó hatóság a 2019. február 27. napján fogatosított tanú kihallgatása alkalmával figyelmeztette a Be. 176. § (1) bekezdésének d) pontjában foglaltakra is. Vallomása lényeges a vádlott aktuális lelkiállapotának és magatartásának megítélése szempontjából. Ellentétben a törvényszék álláspontjával, tanúvallomása Be. 177. § (4) bekezdése alapján törvényes bizonyítékként figyelembe vehető, ezt a másodfokú bíróság a Be. 527. § (1) bekezdésének b) pontja II. fordulata szerint a másodfokú tárgyaláson fel is olvasta és a tényállás megállapításánál figyelembe vette. tanú4 tanúvallomásával megerősítette az ügyben meghallgatott többi tanú vallomását.

[41] Az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a vádlott bűnösségét illetően, cselekményének minősítése a Btk. 160. § (2) bekezdése j) pontja felhívásának kivételével helyes.

[42] A Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozat II./9. értelmében a 14. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölésnél a minősítés szempontjából kizárólag a sértett életkorának van jelentősége, közömbös tehát, hogy védekezésre képes volt-e vagy sem. E minősített eset alá tartozik az újszülött megölése, nevezetesen az, amikor a szülő nő gyermekét a szülés alatt vagy közvetlenül a szülés után szándékosan megöli. Mindazonáltal az újszülöttnak a szülés tartama alatt vagy közvetlenül azt követően az anya általi megölése kapcsán – igazságügyi orvos – és pszichológus szakértő bevonásával – tisztázni szükséges, hogy az a különleges állapot, amely az újszülött világra hozatalával jár, befolyásolta-e, (és ha igen milyen mértékben) az elkövetőt a cselekményében. Ennek ugyanis a büntetés kiszabásánál jelentősége lehet, miként annak is, hogy a szülő nőt milyen ok vezette ölésre. Az a körülmény, hogy az elkövető titkolja terhességét, nem tesz előkészületeket a szülésre, és nem vesz igénybe orvosi ellátást, gondozást sem, önmagában még nem alapozza meg a cselekmény előre kitervelten minősítését.

[43] A hivatkozott jogegységi határozat II./10. pontja rámutat arra, miszerint a Btk. 160. § (2) bekezdés i) és j) pontjában meghatározott minősítő körülményeket tekintve leszögezhető, hogy a 14. életévét be nem töltött passzív alany önmagában az életkora folytán nem tekinthető védekezésre képtelen személynek. Ebből viszont az is következik, hogy az emberölés i) pont és j) pont szerinti (kétszeres) minősítése nem kizárt, erre akkor kerülhet sor, ha a cselekmény tizennegyedik életévét meg nem haladott életkorú személy sértettje helyzeténél vagy állapotától függetlenül ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A törvényhozó ugyanis a tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetést nem hozza közvetlen összefüggésbe a passzív alany védekezési képességével.

[44] Az ítéltábla a fentiek következtében a Btk. 160. § (2) bekezdés j) pontjának megjelölését a cselekmény minősítésénél mellőzi.

[45] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék számba vette, azonban a szabadságvesztés büntetés kiszabásánál eltúlzott mértékben határozta meg annak tartamát, az ítéltábla a kialakult bírói gyakorlatot is figyelembe véve a szabadságvesztés tartamát 14 évre mérsékelte.

[46] Az ügyészség által súlyosítás végett bejelentett fellebbezés eredményre nem vezetett.

[47] A szülői felügyeleti jog megszüntetésével érintett gyerekeknél a születési hely feltüntetése elmaradt az elsőfokú ítéletben, ezt az ítéltábla pótolta.

[48] A vádlott személyi adatainak részletezése a Be. 561. § (2) bekezdésének b) pontja, 451. § (3) bekezdése és 184. § (2) bekezdésének a) - f) pontjai okán vált szükségessé.

[49] Az elkövetési eszköz elkobzására a Btk. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján került sor.

[50] A nyilvános tárgyalás megjelölést követően a folytatólagos kitélt mellőzi az ítéltábla.

[51] A Be. 451. § (2) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy a határozat bevezető része tartalmazza: ha a bíróság a határozatot tárgyaláson hozta meg, a bírósági eljárás helyét, a bírósági eljárás formáját, és azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e.

A bíróság tehát a határozatot tárgyaláson, nyilvános ülésen, ülésen, vagy tanácsülésen hozza meg. A tárgyalás vagy nyilvános ülés esetén a határozat – ha több tárgyalás volt az ügyben, külön tárgyalási napokra jelezve – a nyilvános vagy zárt jellegére való utalást is magában foglalja, továbbá a Be. 438. § (2) bekezdése alapján külön feltüntetve azt is, ha a zárt tárgyaláson hozott határozatot nyilvánosan hirdeti ki (Kommentár a büntetőeljárás törvényhez, főszerkesztő Dr. Polt Péter, Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2018.).

[52] A Be. 561. § (1) bekezdése folytán az ügydöntő határozat bevezető részében kell feltüntetni a tárgyalási napok megjelölését is.

[53] Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a nyilvános tárgyalás esetén a folytatólagos utalás feltüntetése a törvény szövegéből nem vezethető le.

[54] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 605. § (1) bekezdése felhívásával.

[55] Az ítéltábla beszámítani rendelte az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába az elsőfokú ítélet kihirdetésétől számítva a Be. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján.

[56] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén, illetőleg az 574. § (1) bekezdésén alapul.

[57] Az ítéltáblán az ítélet meghozatalára tanácsülésen a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 210. § (7) bekezdése alkalmazásával került sor.

A másodfokú bíróság az ügydöntő határozatot a Be. 452. § (1) bekezdése szerint foglalta írásba, amely teljeskörűen tartalmazza a Be. 561. § (3) bekezdésében foglaltakat, annak közlése kézbesítés útján történik.

Debrecen, 2021. június 28.

Dr. Balla Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Gömöri Olivér s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 12.B.22/2020/75. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatával a mai napon jogerős.

Debrecen, 2021. június 28.

Dr. Balla Lajos s.k.
a tanács elnöke